

Nr 17

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner om lättnader i beskattningen för personer med nedsatt skatteförmåga, m. m.

Till bevillningsutskottet har hänvisats följande inom riksdagen väckta, av utskottet till behandling i ett sammanhang upptagna motioner, nämligen

I) de likalydande motionerna I:504 av herrar *Harry Carlsson* och *Erik Filip Petersson* samt II:628 av herr *Jonsson m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning i syfte att undanta sådana folkpensionärer, vilkas huvudsakliga inkomst utgöres av folkpension, från deklaraionsplikt eller att genomföra en väsentlig förenkling av deklaraionsförfarandet;

II) de likalydande motionerna I:508 av herr *Enarsson* och II:655 av fröken *Wetterström m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att för ålders- och invalidpensionär skall utgå förhöjda ortsavdrag, nämligen med 4 000 kronor för ensam pensionär, med 6 400 kronor för makar, av vilka en är pensionär, och med 8 000 kronor för makar som båda är pensionärer; samt på grund härav antaga följande

a) Förslag

till

Lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Härigenom förordnas, att 65 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives samt att i nämnda lag skall införas en ny paragraf, benämnd 48 a §, av nedan angiven lydelse.

48 a §.

Vad i 48 § 2 mom. stadgas skall icke gälla skattskyldig fysisk person, som varit här i riket bosatt under hela beskattningsåret och som enligt bestämmelserna i 3 § 1 och 2 mom. lagen om folkpensionering är ålders- eller invalidpensionär eller vars make är sådan pensionär. Denne äger att å den i hemortskommunen taxerade inkomsten åtnjuta kommunalt ortsavdrag på sätt nedan sägs.

Skattskyldig, som under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, åtnjuter, därest endast en av makarna är pensionär som i första stycket sagts, kommunalt ortsavdrag med 6 400 kronor.

¹ Bihang till riksdagens protokoll 1966. 7 saml. Nr 17

Därest sammanlevande makar båda äro pensionärer enligt ovan, åtnjutes kommunalt Ortsavdrag med 8 000 kronor.

Gift skattskyldig, som under beskattningsåret icke levt tillsammans med andra maken, ävensom ogift skattskyldig (varmed jämställes änka, änking eller frånskild) äger, därest han haft hemmavarande barn under 16 år, likaledes åtnjuta kommunalt Ortsavdrag med 8 000 kronor.

Annan skattskyldig än i andra, tredje eller fjärde stycket sagts äger åtnjuta kommunalt Ortsavdrag med 4 000 kronor.

Bestämmelser om Ortsavdrag enligt 48 § 2 mom. skola i tillämpliga delar avse jämväl avdrag enligt 48 a §.

65 §.

Fråga, huruvida skattskyldig är ålders- eller invalidpensionär och huruvida skattskyldig haft barn eller icke, liksom ock frågan om barns ålder skall bedömas efter förhållandena den 1 november året näst före taxeringsåret. Med barn avses jämväl styvbarn ävensom adopterat barn.

I fråga — — — följande beskattningsåret.

De för — — — make avlidit.

Har eljest — — — för taxeringen.

De för — — — haft barn.

(Se vidare anvisningarna.)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1967; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1967 års taxering samt i fråga om efter-taxering för år 1967 eller tidigare år.

b) Förslag till

Förordning om ändrad lydelse av 8 § och 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt

Härigenom förordnas, att 8 § och 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 om statlig inkomstskatt skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

8 §.

Skattskyldig fysisk — — — statligt Ortsavdrag.

Vad i 48 § 2 och 3 mom., 48 a § samt 49 § kommunalskattelagen stadgas angående kommunalt Ortsavdrag skall äga motsvarande tillämpning beträffande statligt Ortsavdrag.

10 §.

1 mom. Statlig inkomstskatt — — — angivna grundbelopp.

För skattskyldig som åtnjuter statligt Ortsavdrag med belopp, som be-

räknats med ledning av 48 § 2 mom. andra eller tredje stycket kommunal-skattelagen eller 48 a § andra, tredje eller fjärde stycket samma lag och som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, utgör grundbeloppet:

när den — — — beskattningsbara inkomsten;

när den — — — 65 % av återstoden.

För annan — — — 65 % av återstoden.

Ändå att — — — denna inkomstdel.

Med familjestiftelse — — — ekonomiska intressen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1967; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1967 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1967 eller tidigare år.

III) de likalydande motionerna I:510 av herr *Karl-Erik Eriksson* och II:631 av herr *Jönsson* i Ingemarsgården *m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen måtte

1) besluta sådan ändring av bestämmelserna rörande extra avdrag för nedsatt skatteförmåga att ifrågavarande avdrags maximibelopp höjes till 5 000 kr. i stället för nu gällande 4 500 kr.,

2) i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förbättrade regler för avtrappning av det extra avdraget i syfte att undgå eljest uppkommande hög marginalskatt vid avdragets övre gräns, samt

3) i skrivelse till Kungl. Maj:t begära åtgärder för att vård av anhörig i eller utanför hemmet skall ge vidgad rätt till avdrag för nedsatt skatteförmåga»;

IV) motionen II:23 av herrar *Sjöholm* och *Rubin*, vari hemställts, »att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t begära en översyn av bestämmelserna om existensminimum i det särskilda fallet för tillgodoseende av det i motionen påvisade behovet av en höjning av normalbeloppen för existensminimum»;

V) motionen II:268 av herr *Johansson* i Trollhättan *m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om en utredning av möjligheterna att förebygga att pensionärer erhåller restskatt och om lämpliga åtgärder med anledning härav»;

VI) motionen II:634 av fru *Kristensson* och fröken *Wetterström*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta ändring av och tillägg till gällande skatteförfattningar i enlighet med vad i motionen anföres samt att vederbörande utskott måtte utarbета härför erforderlig lagtext; ävensom

VII) motionen II:639 av herrar *Mattsson* och *Persson* i Heden, vari hemställts, »att riksdagen måtte för sin del besluta att avdrag må medgivas

vid inkomsttaxering enligt 50 § 2 mom. 2 st. kommunalskattelagen för kostnader, som sammanhänger med vård av handikappat barn i hemmet, i den mån dessa kostnader överstiger av den skattskyldige uppburet statligt eller kommunalt vårdbidrag».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framförda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna II:23, II:268, II:628, II:631, II:634, II:639 och II:655 (II:789).

Gällande bestämmelser

Vid inkomsttaxeringen kan vissa speciella omständigheter, som anses väsentligen minska skatteförmågan, beaktas genom extra avdrag — utöver ortsavdrag. Det extra avdraget avväges individuellt av beskattningsnämnderna. Dessa är emellertid bundna av en i skatteförfattningarna inskriven ram. Extra avdrag får således enligt nu gällande regler i allmänhet uppgå till högst 4 500 kr.

Huvudregeln om extra avdrag för nedsatt skatteförmåga vid inkomsttaxeringen är intagen i 50 § 2 mom. kommunalskattelagen. Enligt 9 § 2 mom. förordningen om statlig inkomstskatt gäller motsvarande regler även vid taxering till sådan skatt.

Enligt 50 § 2 mom. andra stycket kommunalskattelagen äger taxeringsnämnd och prövningsnämnd medge extra avdrag med högst 4 500 kr. i fråga om skattskyldig vars skatteförmåga under beskattningsåret varit »väsentligen nedsatt till följd av långvarig sjukdom, olyckshändelse, ålderdom, underhåll av andra närstående än barn, för vilka den skattskyldige ägt tillgodonjuta allmänt barnbidrag, eller annan därmed jämförlig omständighet». I regel avvägs avdraget i dessa fall med utgångspunkt från de särskilda kostnader som varit förenade med den omständighet som föranlett nedsättningen av skatteförmågan.

Enligt det sistnämnda momentets tredje stycke kan extra avdrag med högst samma belopp, 4 500 kr., också beviljas skattskyldig, vars »inkomst, efter avdrag av därå belöpande skatt, på grund av nedsatt arbetsförmåga, långvarig oförvållad arbetslöshet, stor försörjningsbörda eller annan därmed jämförlig omständighet understigit vad han kan anses hava behövt till underhåll för sig själv och för make och oförsörjda barn (existensminimum)». Beträffande skattskyldig med oförsörjda barn må dock avdraget för varje sådant barn ökas med högst 1 000 kr.

Beträffande folkpensionärer gäller en särskild presumptionsregel. Om pensionärens inkomst helt eller till huvudsaklig del utgjorts av folkpension, skall han enligt uttrycklig regel i momentets fjärde stycke — därest särskilda omständigheter inte till annat föranleder — anses ha haft sådan ned-

satt skatteförmåga som berättigar till extra avdrag. Avsikten med denna regel är bl. a. att den som för sin försörjning varit helt beroende av folkpension inte skall behöva betala skatt. Maximibeloppet 4 500 kr. för extra avdrag gäller också beträffande folkpensionärerna.

Anvisningarna till 50 § kommunalskattelagen innehåller närmare föreskrifter angående avdragets bestämmande i vissa fall, därvid detaljreglerna om existensminimum tar det största utrymmet. Beträffande folkpensionärer föreskrives i punkt 2 av anvisningarna till 50 § kommunalskattelagen att, om skattskyldig för sin försörjning varit helt beroende av vad han uppburit i folkpension, den taxerade inkomsten regelmässigt bör minskas med ett belopp motsvarande vad han sålunda uppburit, dock högst 4 500 kr. Om den skattskyldige mot låg avgift vistats på sjukhus eller annan anstalt eller om hans levnadskostnader rönt inverkan av annan därmed jämförlig omständighet, bör det belopp varmed den taxerade inkomsten enligt vad nyss sagts må minskas jämkas med hänsyn härtill. Om skattskyldig haft annan inkomst (vanligen benämnd sidoinkomst) men folkpensionen likväl utgjort den huvudsakliga delen av hans inkomst, bör den skattskyldige regelmässigt medges ett med hänsyn till omständigheterna jämkat avdrag för nedsatt skatteförmåga. Därest folkpensionen inte uppgått till minst hälften av den sammanlagda inkomsten, bör extra avdrag medgivas allenast då särskilda skäl föranleder därtill.

I syfte att uppnå största möjliga likformighet vid bedömandet av folkpensionärers rätt till extra avdrag har riksskattenämnden fastställt tabeller för beräkning av avdraget vid olika kombinationer mellan folkpension och sidoinkomst. Riksskattenämndens senaste meddelande i ämnet (nr 2/1964 p. 1) gäller fr. o. m. 1964 års taxering. Riksskattenämnden kommer att utfärda nya anvisningar angående extra avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga för folkpensionärer till 1966 års taxering.

Maximibeloppet för extra avdrag, som alltsedan år 1951 — med visst undantag — varit 3 000 kr., blev genom lagstiftning år 1964 höjt till 4 500 kr. Genom prisutvecklingen under mellanliggande år hade maximibeloppet 3 000 kr. kommit att framstå såsom otillräckligt i vissa fall. Höjningen fr. o. m. 1964 års taxering av maximibeloppet till 4 500 kr. jämte — vid avdrag för existensminimum — 1 000 kr. för varje oförsörjt barn föranleddes av att tidigare bestämmelser inte medgav ett fullt hänsynstagande till barnfamiljers existensminimum, då barnens antal översteg två. Vidare räckte inte det extra avdraget alltid till för att tillförsäkra den, vars enda inkomst utgjordes av folkpension, den skattefrihet för folkpensionsförmånerna, som avsetts. Det var framför allt de till folkpensionärer utgående behovsprövade kommunala bostadstilläggen, som på grund av de under senare år stegrade bostadskostnaderna nått sådan höjd inom vissa kommuner, att skattskyldiga utan annan inkomst än folkpension — trots maxi-

malt extra avdrag med 3 000 kr. — fått beskattningsbar inkomst sig påförda.

För att befrielse från eller nedsättning av skatteavdrag för preliminär skatt skall kunna beviljas kräves jämlikt 41 § uppbördsförordningen att den skattskyldiges skatteförmåga är nedsatt på grund av nedsatt arbetsförmåga, långvarig oförvållad arbetslöshet, stor försörjningsbörda eller annan därmed jämförlig omständighet. Befrielse från skatteavdrag kan således icke medgivas enbart av den anledningen att inkomsten är låg.

Beträffande kvarstående skatt gäller att befrielse från eller nedsättning av skatteavdrag för sådan skatt kan medgivas även om nedsatt arbetsförmåga, långvarig oförvållad arbetslöshet, stor försörjningsbörda eller annan därmed jämförlig omständighet icke föreligger.

Centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden fastställer årligen normalbelopp att tjäna till ledning vid bestämmande av existensminimum i det särskilda fallet. De för de lokala skattemyndigheterna utfärdade anvisningarna härom publiceras i »Meddelanden från centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden».

Frågornas tidigare behandling

Frågan om höjning av det extra avdraget för nedsatt skatteförmåga var föremål för prövning vid 1964 års riksdag med anledning av förslag i proposition nr 33. I bevillningsutskottets betänkande nr 20 framhölls att den i propositionen föreslagna höjningen av maximibeloppet från 3 000 kr. till 4 500 kr. fick anses tillräcklig för att under de närmaste åren tillgodose behovet av extra avdrag för folkpensionärer och för sådan nedsättning av skatteförmågan som orsakas av sjukdom, olyckshändelse, ålderdom och underhåll av andra närstående än barn. Den föreslagna höjningen till 4 500 kr. fick ses som en provisorisk lösning i avvaktan på resultatet av allmänna skatteberedningens utredning om ortsavdragens storlek och andra väsentliga frågor inom skattesystemet.

Beträffande motionsyrkandet att bestämmelserna om det extra avdraget måtte kompletteras med en avtrappningsregel för att inte en mindre inkomst vid sidan av folkpensionen skulle medföra en hård marginalbeskattning av denna extrainkomst åberopade utskottet att riksskattenämndens tidigare anvisningar angående extra avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga för folkpensionärer (nr 2/1963 p. 1) torde ha bidragit till större enhetlighet vid taxeringen men att tröskelproblem otvivelaktigt kvarstod. Om förslaget i propositionen antogs av riksdagen, torde nya anvisningar förväntas bli utarbetade inom riksskattenämnden, därvid avtrappningsproblemet torde komma att beaktas i vissa avseenden.

I motioner vid 1965 års riksdag yrkades att maximiavdraget för nedsatt

skatteförmåga skulle höjas till 5 000 kr. Bevillningsutskottet avstyrkte i sitt betänkande nr 22 bifall till motionerna under hänvisning till den år 1964 genomförda höjningen av maximibeloppet och framhöll att införandet av ett schablonavdrag för kommunalskatt vid den statliga inkomsttaxeringen kunde förväntas bereda de kategorier skattskyldiga, som motionärerna avsåg, inte oväsentliga lättnader i beskattningen.

Jämsides med förslaget om ett till 5 000 kr. förhöjt maximiavdrag yrkades i motionerna vid 1965 års riksdag att åt riksskattenämnden måtte uppdragas att utarbeta nya anvisningar i fråga om avdraget för nedsatt skatteförmåga. Med anledning därav framhöll bevillningsutskottet i sitt ovan nämnda betänkande nr 22, att riksskattenämnden, efter tillkomsten av 1964 års lagstiftning i ämnet, utfärdat nya anvisningar i fråga om avdrag för nedsatt skatteförmåga (nr 2/1964 p. 1). I dessa anvisningar redovisades i tabellform de skattelindringsavdrag som borde tillkomma gifta och ogifta folkpensionärer vid skilda sidoinkomster. Vid utarbetandet av anvisningarna hade riksskattenämnden beaktat det av motionärerna påtalade avtrappningsproblemet. Härtill kom att anvisningarna endast var avsedda som hjälpmedel och att sålunda vid fastställande av det extra avdraget hänsyn borde tas till de speciella förhållanden, som under beskattningsåret kunde föreligga i det särskilda fallet.

Betänkandet godkändes av riksdagen.

Ett motionsyrkande om höjda ortsavdrag för ålderspensionärer framställdes vid 1965 års riksdag. Motionen behandlades i bevillningsutskottets betänkande nr 16, vari utskottet bl. a. anförde att gällande regler om avdrag för nedsatt skatteförmåga i förening med de åtgärder, som i proposition nr 14 föreslogs för att lätta skattetrycket för skattskyldiga med lägre inkomster, finge anses erbjuda tillräckliga möjligheter att beakta folkpensionärernas särskilda förhållanden, när de var hänvisade att helt eller huvudsakligen leva på folkpensionen. Att på sätt i motionerna föreslogs medge folkpensionärer även med höga inkomster en skattelättnad, som inte skulle komma i fråga för andra skattskyldiga i motsvarande inkomstläge, syntes utskottet svårligen kunna motiveras från skattemässiga utgångspunkter.

Frågan om undantag från deklarationsplikt för folkpensionärer aktualiserades i motioner vid 1964 års riksdag. Bevillningsutskottet avstyrkte bifall till motionerna i sitt av riksdagen godkända betänkande nr 35 och framhöll att det från förenklings synpunkt skulle vara en avsevärd fördel, om man kunde befria personer med inkomster motsvarande i huvudsak existensminimum från deklarationsplikt. Med hänsyn till det sätt på vilket vissa socialförsäkringsavgifter uttogs, ansåg utskottet sig dock inte kunna medverka till en begränsning av deklarationsplikten.

Motionerna

Som motivering för utredningsyrkandet om undantag från deklarationsplikt för folkpensionärer i *motionerna I:504* och *II:628* anföres i huvudsak följande. Det borde finnas möjligheter att förenkla deklarationsförfarandet för folkpensionärer med folkpension och kommunalt bostadstillägg som enda eller huvudsakliga inkomst. Därigenom skulle taxerings- och uppbördsväsendet befrias från en mängd arbete. Visserligen kan det sägas att samma problem gäller för många personer, som inte uppnått folkpensionsåldern men lever på existensminimum. Denna grupp torde dock vara svårare att avgränsa, då dess inkomstförhållanden kan starkt variera från år till år. Men för äldre folkpensionärer kan ingen nämnvärd skillnad finnas från år till år i detta avseende.

Enligt motionärernas uppfattning borde möjligheter finnas att lösa denna fråga och befria ett stort antal folkpensionärer från deklarationsbekymmer och skattemyndigheterna från onödigt arbete. Därest detta nu inte skulle vara genomförbart bör övervägas en väsentlig förenkling av deklarationsförfarandet för ifrågakommande kategori.

Motiveringen för lagstiftningsyrkandet i *motionerna I:508* och *II:655* om höjda ortsavdrag för folkpensionärer återfinnes i motionen *II:789*. I sistnämnda motion framhåller motionärerna angelägenheten av att de arbetskraftsresurser, som de arbetsföra över 65 år utgör, tillvaratas. Det nuvarande skattesystemet medför emellertid att pensionärerna lätt kan förlora lusten att skaffa sig ett avlönat arbete. Enligt gällande bestämmelser får en folkpensionär, vilkens inkomst helt eller till huvudsaklig del utgöres av folkpension, ett extra avdrag utöver ortsavdraget och undgår därigenom skatt. Om pensionären skaffar sig inkomst utöver ett ganska obetydligt bottenbelopp minskas emellertid det extra avdraget, vilket betyder att den beskattningsbara inkomsten stiger snabbare än årsinkomsten. Folkpensionärens behållning av den extra inkomsten blir därför ofta relativt obetydlig.

Motionärerna föreslår med hänsyn härtill att ortsavdraget för ålders- och förtidspensionärer fastställs till 4 000 kr. för ensamstående pensionär, 6 400 kr. för äkta makar, varav en är pensionär, och 8 000 kr. för makar, som båda är pensionärer.

Till stöd för yrkandena i *motionerna I:510* och *II:631* framhåller motionärerna bl. a., att det är viktigt att det extra avdraget tillsammans med ortsavdraget minst täcker ålderspension och inkomstprövad folkpensionsförmån, kommunalt bostadstillägg och hustrutillägg. Därvid bör beaktas att bostadstilläggen i de större städerna på grund av de högre bostadskostnaderna där utgår med särskilt stora belopp. För att undgå kännbar marginalbeskattning för en mindre inkomst vid sidan om folkpensionsför-

månerna bör det extra avdraget helst också täcka en viss marginal utöver dessa förmåner. Förslaget om höjning till 5 000 kr. som maximibelopp finner motionärerna i dagens läge närmast blygsamt med hänsyn till inträdda levnadskostnadsökningar.

Det framstår som önskvärt att anvisningar för enhetlighet vid taxeringen utformas och att dessa ännu längre än senast gjorda förbättringar tillgodoser önskemålet att »avtrappningen» göres mjukare. Motionärerna betonar särskilt, att avtrappningsreglerna utformas med beaktande av den vid extrainkomst av viss storlek samtidigt inträdande reduktionen av det kommunala bostadstillägget och hustrutillägget, så att den sammanlagda marginalbeskattningen lindras i förhållande till nuläget. Det är vidare angeläget att man vid fastställande av det extra avdraget tar hänsyn till merkostnader i större utsträckning än f. n. Praxis för beaktande av sådana merkostnader är skiftande mellan olika beskattningsnämnder och kan rent allmänt sägas vara restriktiv. Ogynnsamma följder av detta förhållande uppkommer bl. a. för handikappade och långtidssjuka.

Personer som uppoffrar sig genom att vårda anhöriga i eller utanför hemmet bör inte drabbas av en oskäligen beskattning av sina små förtjänster vid sidan av. En stor generositet bör visas i detta hänseende från beskattningsmyndigheternas sida, så att hänsyn tas till det förhållandet att personerna i fråga har stora direkta och indirekta utgifter för sina vårdande uppgifter.

I *motionen II:23* hemställes om översyn av bestämmelserna om existensminimum. Motionärerna framhåller, att de fastställda normalbeloppen för existensminimum skall täcka samtliga levnadskostnader och sålunda även utgifter för försäkringspremier, fackföreningsavgifter, avbetalningskontrakt å möbler m. m. Det framstår som helt orimligt att dessa existensminimibelopp kan vara tillräckliga ens för de enklaste och torftigaste livsvillkor. Erfarenheterna från den praktiska tillämpningen utvisar också att människor slutar de arbetsanställningar, av vilka de själva för egen del kan utvinna så föga reell behållning, och i stället söker ta sig fram genom tillfälliga anställningar av skiftande slag. Detta är ett förfarande som är till klart förfång för såväl den anställda som arbetsgivaren, arbetslivet som sådant och den borgenär som avser att utnyttja gäldenärens lön som objekt för utfående av betalning. En väsentlig höjning av normalbeloppen för existensminimum synes motionärerna därför oundgängligen nödvändig. Det understrykes att genom en sådan åtgärd alla parter skulle bli bättre ställda.

Som motivering för utredningsyrkandet om åtgärder för att förhindra kvarstående skatt för pensionärer anföres i *motionen II:268* bl. a. följande. Det förekommer att pensionärer får restskatt, som medför stora svårigheter för dem. Ibland blir dessa restskatter mycket stora i förhållande till

inkomsterna. Då pensionerna stiger och då pensionärerna torde erhålla större möjligheter till andra inkomster än pensioner ökar troligen riskerna för restskatter, om man inte söker förebygga detta. En metod är att låta i en vidgad statlig upplysningsverksamhet ingå en speciell upplysning till pensionärerna med uppmaning till dem att betala in B-skatt, om deras sammanlagda inkomster uppgår till vissa angivna summor, och sedan låta häradskrivarkontoren hjälpa dem med ytterligare upplysningar och med begäran om sådan B-skatt. Självfallet är det också av betydelse att pensionärerna behandlas på ett generöst sätt av taxeringsnämnderna, vilket torde vara lämpligt även med hänsyn till pensionärernas villighet att åtaga sig arbeten, något som i sin tur är en fördel under den nuvarande och väntade arbetsmarknadssituationen.

Till stöd för yrkandet i *motionen II:634* anföres i huvudsak följande. En fråga som hittills ej uppmärksammats är de normer, som skall gälla vid beskattningen av hemmadöttrar. Det torde vara motiverat att vissa schablonmässiga regler fastställs för att förhindra en uppenbart oskäligen skattebelastning. Enligt uppgift från riksskattenämnden finns inga anvisningar utfärdade avseende hemmadöttrarnas taxering. Extra avdrag för väsentligt nedsatt skatteförmåga beviljas i regel ej.

En kategori hemmadöttrar, vars ekonomiska situation i detta hänseende är värd speciellt beaktande, är de som hushållar för anförvant, vars enda eller huvudsakliga inkomst utgöres av folkpension. Dessa taxeras ej endast för värdet av fritt vivre utan stundom även för värdet av ett skönmässigt bestämt belopp per år i fickpengar samt många gånger för den skatt, sjukförsäkrings- och folkpensionsavgift, som anförvanten antages ha betalat för hemmadottern.

Det får anses strida mot vanligen tillämpade skatteregler att beskatta inkomst, som oundgängligen behövs till livets uppehälle. Motionärerna föreslår därför, att hemmadöttrar hos folkpensionär, vars inkomst till minst hälften utgöres av folkpension, bör få extra avdrag för nedsatt skatteförmåga, under förutsättning att de ej har nämnvärd inkomst av annat arbete, så att värdet av fritt vivre och nödvändiga klädpengar o. d. ej blir föremål för beskattning. Det får anses naturligt att två personer, som tillsammans lever på inkomst understigande dubbel folkpension, skall medges rätt till extra avdrag i likhet med vad som f. n. gäller den vars enda inkomst-källa utgöres av folkpension.

I *motionen II:639* anföres att stadgandet i 50 § 2 mom. kommunalskattelagen om avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga till följd av långvarig sjukdom etc. ansetts tillämpligt på föräldrar, som i hemmet vårdar ett svårt handikappat barn. Praxis är emellertid växlande i olika taxeringsnämnder. Det råder sålunda oklarhet om i vad mån kravet på väsentligen nedsatt skatteförmåga innebär att hänsyn skall tagas till storleken av den

skattskyldiges inkomst. Ett sådant hänsynstagande innebär i realiteten en form av ekonomisk behovsprövning, något som man numera i så stor utsträckning som möjligt söker komma ifrån, när det gäller förmåner till handikappade och deras anhöriga. Motionärerna föreslår därför sådan ändring, att avdragsrätt medges för kostnader, som sammanhänger med vård av handikappat barn i hemmet, i den mån dessa kostnader överstiger av den skattskyldige uppburet statligt eller kommunalt vårdbidrag.

Utskottet

I förevarande betänkande behandlar utskottet motionsyrkanden om lättnader i beskattningen för personer med nedsatt skatteförmåga och vissa därmed sammanhängande frågor.

Enligt principerna för inkomstbeskattningen bestämmes skatteförmågan med hänsyn till den skattskyldiges beskattningsbara inkomst. Denna beräknas med beaktande av omkostnaderna för den skattskyldiges, hans makes och oförsörjda barns uppehälle (existensminimum). För att de oundgängliga kostnaderna för livsuppehållet inte skall bli föremål för beskattning, äger den skattskyldige under vissa i kommunalskattelagen angivna förutsättningar erhålla — utöver ortsavdrag — ett extra avdrag, om hans skatteförmåga under beskattningsåret varit väsentligen nedsatt. Detta extra avdrag medges med ett efter omständigheterna i varje särskilt fall avvägt belopp.

Ursprungligen torde det ha varit avsett att existensminimum i normalfallen skulle motsvaras av ortsavdraget, men eftersom detta avdrag av bl. a. stats- och kommunfinansiella skäl inte kunnat höjas så att det täcker de nödvändigaste levnadskostnaderna, har det extra avdraget för nedsatt skatteförmåga efter hand fått allt större betydelse.

Genom beslut av 1964 års riksdag antogs nya regler om avdrag för nedsatt skatteförmåga. De nya bestämmelserna, vilka tillämpats första gången vid 1964 års taxering, innebär i huvudsak att maximum för det extra avdraget höjts från 3 000 till 4 500 kr. För sådana barnfamiljer, vilkas inkomst understiger existensminimum, kan — utöver nämnda belopp — avdrag erhållas med 1 000 kr. för varje oförsörjt barn.

I motionerna I:510 och II:631 hemställs bl. a. att maximibeloppet för extra avdrag för nedsatt skatteförmåga med hänsyn till de ökade levnadskostnaderna skall höjas till 5 000 kr. Yrkandet avser i första hand folkpensionärerna.

Vid ställningstagandet till yrkandet i motionerna måste beaktas att maximibeloppet på grund av penningvärdeförändringen höjdes med inte mindre än 50 procent så sent som år 1964. Denna höjning ansågs då tillräcklig för att under de närmaste åren tillgodose behovet av extra avdrag för folkpensionärer och för sådan nedsättning av skatteförmågan, som förorsakats av

sjukdom, olyckshändelse, ålderdom och underhåll av andra närstående än barn. Härtill kommer att det schablonavdrag för kommunalskatt vid den statliga taxeringen, som äger tillämpning fr. o. m. nästa års taxering, kommer att medföra inte oväsentliga lättnader i beskattningen för de kategorier skattskyldiga varom här är fråga. Detta avdrag motsvarar nämligen en fjärdedel av den sammanräknade nettotinkomsten, dock högst ett belopp motsvarande ortsavdragets storlek. Man torde i detta sammanhang inte heller kunna bortse från att folkpensionsförmånerna förbättrats betydligt under senare år och att ytterligare standardhöjningar av folkpensionerna är under övervägande inom pensionsförsäkringskommittén.

Av det anförda framgår att utskottet inte delar motionärernas uppfattning, att en höjning av maximibeloppet för avdrag för nedsatt skatteförmåga för närvarande är påkallad. Utskottet avstyrker således bifall till motionerna I:510 och II:631 i denna del.

I ovannämnda motioner hemställs vidare om ändrade anvisningar vid taxeringen i fråga om avdrag för nedsatt skatteförmåga i sådana fall då en skattskyldig uppbär inkomst vid sidan av folkpensionen. Härvid framstår det enligt motionärernas mening som önskvärt att avtrappningen göres mjukare än hittills, särskilt med beaktande av den vid extrainkomst av viss storlek samtidigt inträdande reduktionen av kommunalt bostadstillägg och hustrutillägg.

För att uppnå största möjliga likformighet vid beskattningen har riksskattenämnden utfärdat anvisningar och tabeller till ledning vid bestämmandet av det extra avdrag, som tillkommer folkpensionär med sidoinkomst och/eller förmögenhet (meddelande nr 2/1964 p. 1). Tabellerna — en för gifta och en för ogifta folkpensionärer — är upprättade med 300-kronors intervaller för folkpensionen och 200-kronors intervaller för sidoinkomsten. Det bör särskilt understrykas, att tabellerna endast är avsedda som hjälpmedel vid bestämmande av avdragets storlek i det enskilda fallet. Enligt vad utskottet erfarit kommer riksskattenämnden inom kort att utfärda nya anvisningar, som är avsedda att tillämpas fr. o. m. innevarande års taxering. I de nya anvisningarna, som är betydligt liberalare än de tidigare, är tabellmaterialet med beaktande av det av motionärerna påtalade avtrappningsproblemet ytterligare utökat. Vidare har en särskild tabell upprättats för reducering av det extra avdraget, om förmögenheten överstiger 15 000 kr., och anvisningar utfärdats om hänsynstagande till kostnader på grund av sjukdom vid fastställandet av avdragets storlek. Den i motionerna aktualiserade frågan torde dessutom komma att uppmärksammas av en inom finansdepartementet pågående utredning om folkpensionärernas avdrag för nedsatt skatteförmåga. Med det anförda anser utskottet sig ha besvarat motionerna I:510 och II:631 i berörda del.

I motionerna I:510 och II:631 framställs även utredningsyrkande om åt-

gärder för att person, som vårdar anhörig i eller utanför hemmet, skall ges vidgad rätt till avdrag för nedsatt skatteförmåga. Som motivering för yrkandet anföres att sådana personer har stora direkta och indirekta utgifter för sin vårdande verksamhet. Ett närliggande spörsmål har uppmärksamrats i motionen II:634, vari begäres författningsändring av innebörd att hemmadotter till folkpensionär, vars inkomst till minst hälften utgöres av folkpension, skall tillerkännas avdrag för nedsatt skatteförmåga om hemmadottern ej har nämnvärd inkomst av annat arbete.

Utskottet vill erinra om att en person, som uppbär en i och för sig relativt obetydlig lön för sina vårdande uppgifter, är berättigad till avdrag för de faktiska omkostnaderna för intäkternas förvärvande samt till förvärvsavdrag, ortsavdrag och avdrag för nedsatt skatteförmåga, om förutsättningar därför föreligger. Att därjämte tillskapa speciella regler om avdrag för nedsatt skatteförmåga för personer, som mer eller mindre yrkesmässigt ägnar sig åt vård av äldre och sjuka, finner utskottet inte lämpligt. Andra åtgärder bör i stället vidtagas från samhällets sida för att ge dem skälig ekonomisk ersättning för deras vårdinsats.

Vad härefter angår de ifrågavarande hemmadöttrarnas beskattningssituation bör framhållas att i den mån ett direkt anställningsförhållande inte föreligger, torde den förmån i form av fritt vivre och eventuella fickpengar, som vårdaren erhåller, inte utgöra skattepliktig intäkt vid taxeringen. Uppbär vårdaren dessutom mindre inkomst av förvärvsverksamhet i egentlig mening eller av kapital blir självfallet denna inkomst föremål för beskattning, om den överstiger ortsavdrag och andra vid taxeringen medgivna avdrag, inklusive avdrag för nedsatt skatteförmåga. Utskottet förutsätter emellertid att riksskattenämnden har sin uppmärksamhet riktad på frågan och, om det anses erforderligt, utfärdar anvisningar till ledning för en enhetlig taxering av den kategori skattskyldiga varom här är fråga.

Med det anförda anser utskottet sig ha besvarat motionerna I:510 och II:631 i denna del ävensom motionen II:634.

I motionen II:639 yrkas att avdrag för nedsatt skatteförmåga utan inkomstprövning skall medges för kostnader avseende vård av handikappat barn i hemmet, om vårdkostnaderna överstiger uppbygget statligt eller kommunalt vårdbidrag.

Utskottet vill inledningsvis erinra om att invaliditetsersättning och invaliditetstillägg enligt lagen om allmän försäkring samt hemsjukvårdsbidrag från kommuner och landsting till vanföra och andra vårdbehövande är skattefria enligt uttryckligt stadgande i 19 § kommunalskattelagen. Härutöver må framhållas att frågan om avdrag för nedsatt skatteförmåga givetvis måste bedömas med beaktande av den skattskyldiges ekonomiska situation. Man kan inte — utan att bryta mot den i svensk beskattningsrätt upprätthållna principen att skatt skall utgöras efter förmåga — införa en av-

dragsrätt som skall föreligga oberoende av den skattskyldiges inkomst. Utskottet kan därför inte tillstyrka bifall till motionen II:639.

I detta sammanhang behandlar utskottet även yrkandet i motionerna I:508 och II:655 om höjda ortsavdrag för ålders- och invalidpensionärer. Härutinnan yrkas att ortsavdrag medges ensamstående pensionär med 4 000 kr. samt gifta med 6 400 kr., om endast den ene maken är pensionär, och med 8 000 kr., om båda makarna är pensionärer. Yrkandet syftar till att stimulera pensionärernas intresse för fortsatt förvärsarbete.

Av vad ovan anförts framgår att nuvarande bestämmelser om avdrag för nedsatt skatteförmåga i förening med det schabloniserade avdraget för kommunalskatt enligt utskottets mening för närvarande erbjuder tillräckliga möjligheter att vid beskattningen beakta folkpensionärernas speciella förhållanden. Dessutom synes det utskottet inte sakligt motiverat att tillerkänna även folkpensionärer med höga inkomster ett väsentligt större ortsavdrag än som tillkommer andra skattskyldiga i motsvarande inkomstläge. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionerna I:508 och II:655.

I motionerna I:504 och II:628 hemställs om utredning i syfte att från deklarationsplikt undanta personer, som i huvudsak inte har andra inkomster än folkpension, eller att väsentligt förenkla deklarationsförfarandet för sådana skattskyldiga.

Utskottet kan ansluta sig till motionärernas uppfattning att det från förenklingssynpunkt skulle vara en avsevärd fördel, om man kunde befria personer med inkomster motsvarande i huvudsak existensminimum från deklarationsplikt. En sådan anordning förutsätter emellertid att man har olika deklarationspliktsgränser för skilda kategorier skattskyldiga, vilket från praktiska synpunkter knappast är tillfredsställande. Frågan om införande av definitiv källskatt är för närvarande föremål för övervägande av en särskild utredning. Om detta spörsmål kan få en godtagbar lösning torde möjligheter föreligga att väsentligt förenkla deklarationsförfarandet och befria ett relativt stort antal skattskyldiga från deklarationsplikt. På grund härav finner utskottet inte skäl tillstyrka utredningsyrkandet i motionerna I:504 och II:628.

I motionen II:268 hemställs om åtgärder för att förhindra att pensionärer erhåller kvarstående skatt.

Med anledning härav får utskottet anföra följande. Fr. o. m. den 1 januari 1966 tillämpas nya bestämmelser om beräkning av skatteavdrag vid pensionsutbetalningar. Vid utbetalning från riks försäkringsverket av allmän pension, d. v. s. folkpension och tilläggspension, skall preliminär A-skatt bestämmas till belopp, som så nära som möjligt motsvarar den slutliga skatten. Härvid skall hänsyn tas till det avdrag för nedsatt skatteförmåga, som kan påräknas vid taxeringen. Vidare skall skatteavdrag även göras på

hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg. När den allmänna pensionen utbetalas av försäkringskassa eller när eljest särskilda skäl föreligger, kan skatteavdraget såsom förut beräknas efter skattetablell och med utslutande av hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg. Om pensionstagare gör framställning om högre skatteavdrag, beaktas detta vid pensionsutbetalningen såväl av riksförsäkringsverket som av försäkringskassorna. För att erhålla uppgift om pensionärens sidoinkomster tillskrives denne direkt av riksförsäkringsverket. De från pensionärerna inkomna svaren rörande sidoinkomsterna blir sedan föremål för databehandling. Härigenom erhålles en så exakt uträkning av skatteavdraget, att kvarstående skatt inte uppkommer, om de av pensionärerna lämnade uppgifterna är riktiga.

Genom de ändrade bestämmelserna om skatteavdrag för pensionärer torde yrkandet i motionen II:268 i huvudsak vara tillgodosett.

Utskottet har slutligen att ta ställning till yrkandet i motionen II:23 om översyn av bestämmelserna om existensminimum i det särskilda fallet. Motionärerna framhåller att nuvarande normalbelopp för existensminimum är otillräckliga för att tillgodose de primära levnadskostnaderna.

För att befrielse från eller nedsättning av skatteavdrag för preliminär skatt skall kunna beviljas kräves jämlikt 41 § uppbördsförordningen att den skattskyldiges skatteförmåga är nedsatt på grund av arbetsoförmåga, långvarig oförvållad arbetslöshet, stor försörjningsbörda eller annan därmed jämförlig omständighet. Beträffande kvarstående skatt gäller att befrielse från eller nedsättning av skatteavdrag för sådan skatt kan medgivas även om inkomsten överstiger existensminimum. Centrala folkbokförings- och uppbördsnämnden fastställer varje år normalbelopp att tjäna till ledning för de lokala skattemyndigheterna vid bestämmande av existensminimum i det särskilda fallet. Summan av ortsavdrag och gällande maximibelopp för avdrag för nedsatt skatteförmåga utgör vid såväl den statliga som den kommunala taxeringen den ram, inom vilken nämnden har att fastställa de skattefria normalbeloppen för existensminimum. Ramen utgör därför (2 250 + 4 500 =) 6 750 kr. för ensamstående och (4 500 + 4 500 =) 9 000 kr. för gift skattskyldig. Därtill kommer ett belopp på 1 000 kr. för varje oförsörjt barn.

Normalbeloppen för existensminimum för år 1966 framgår av följande uppställning.

Löneortsgrupp	Belopp i kronor för år		
	3	4	5
1. Ensamstående	4 800	5 100	5 400
2. Sammanlevande makar och likställda	6 700	7 150	7 600
3. Tillägg för varje barn	840	900	960

Enligt 7 § lagen om införsel i avlöning, pension eller livränta skall utmättningsman förordna hur stort belopp av avlöningen, som skall innehållas till gäldande av underhållsbidrag. Föreskrift skall därvid lämnas att visst angivet belopp skall förbehållas den underhållsskyldige. Detta belopp skall motsvara vad denne kan anses behöva till underhåll för sig själv samt för make och oförsörjda barn, som inte av honom åtnjuter underhållsbidrag.

Utskottet vill särskilt framhålla att de av centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden fastställda normalbeloppen för existensminimum är avsedda att tjäna till ledning vid bestämmande av existensminimum i varje enskilt fall. I praktiken har den lokala skattemyndigheten med beaktande av nämndens anvisningar rörande avvikelser från normalbeloppen möjlighet att fastställa ett existensminimibelopp, som ligger högre än normalbeloppet men som dock aldrig får överstiga summan av gällande ortsavdrag och maximibelopp för avdrag för nedsatt skatteförmåga. Vid införsel i lön för uttagande av underhållsbidrag är utmättningsmannen över huvud taget inte bunden av centrala folkbokförings- och uppborädsnämndens anvisningar utan har vidsträckta befogenheter att från fall till fall pröva hur stort belopp, som skall förbehållas den underhållsskyldige. Under hänvisning till det ovan anförda avstyrker utskottet bifall till motionen II:23.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa, att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I:504 av herrar Harry Carlsson och Erik Filip Petersson samt II:628 av herr Jönsson m. fl. om undantag från deklara-tionsplikt för folkpensionärer,

2) de likalydande motionerna I:508 av herr Enarsson och II:655 av fröken Wetterström m. fl. om höjda ortsavdrag för folkpensionärer,

3) de likalydande motionerna I:510 av herr Karl-Erik Eriksson och II:631 av herr Jönsson i Ingemarsgården m. fl. om lättnader i beskattningen för personer med nedsatt skatteförmåga,

4) motionen II:23 av herrar Sjöholm och Rubin om en översyn av bestämmelserna om existensminimum,

5) motionen II:268 av herr Johansson i Trollhättan m. fl. om åtgärder för att förhindra kvarstående skatt för pensionärer,

6) motionen II:634 av fru Kristensson och fröken Wetterström om extra avdrag vid beskattningen av vissa hemmadöttrar, ävensom

7) motionen II: 639 av herrar Mattsson och Persson i He-

den om rätt till avdrag vid beskattningen för kostnader i samband med vård av handikappat barn,
icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 10 mars 1966

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar John Ericsson, Einar Eriksson, fröken Ranmark, herrar Elofsson*, Tage Johansson, Lundström, Gösta Jacobsson, Paul Jansson, Ottosson och Tistad*; samt

från a n d r a kammaren: herrar Magnusson i Borås, Brandt, Allard*, Vigelsbo, Engkvist, Asp, fru Nettelbrandt*, herrar Eriksson i Bäckmora, Andersson i Essvik och Enskog.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservationer

beträffande undantag från deklarationsplikt för folkpensionärer

1) av herrar *Elofsson, Lundström, Tistad, Vigelsbo*, fru *Nettelbrandt*, herrar *Eriksson* i Bäckmora och *Enskog*, vilka — under åberopande av innehållet i motionerna I:504 och II:628 — ansett att utskottet under punkten 1 bort hemställa,

att riksdagen med bifall till de likalydande motionerna I:504 av herrar Harry Carlsson och Erik Filip Petersson samt II:628 av herr Jonsson m. fl. måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning med syfte att undan- taga sådana folkpensionärer från deklarationsplikt, vilkas huvudsakliga inkomst utgöres av folkpension, eller att genomföra en väsentlig förenkling av deklarationsförfarandet i dessa fall.

beträffande höjda ortsavdrag för folkpensionärer

2) av herrar *Gösta Jacobsson, Ottosson* och *Magnusson* i Borås, vilka — under åberopande av innehållet i motionerna I:508 och II:655 — ansett att utskottet under punkten 2 bort hemställa,

att riksdagen med bifall till motionerna I:508 av herr Enarsson och II:655 av fröken Wetterström m. fl. måtte besluta, att för ålders- och invalidpensionär skall utgå förhöjda ortsavdrag, nämligen med 4 000 kronor för ensam pensionär, med 6 400 kronor för makar av vilka en är pensionär, och med 8 000 kronor för makar, som båda är pensionärer, samt på grund härav antaga de vid motionerna fogade förslagen till

a) lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) och

b) förordning om ändrad lydelse av 8 § och 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt.

beträffande lättnader i beskattningen för personer med nedsatt skatteförmåga m. m.

3) av herrar *Elofsson, Lundström, Tistad, Vigelsbo*, fru *Nettelbrandt*, herrar *Eriksson* i Bäckmora och *Enskog*, vilka — under åberopande av innehållet i motionerna I:510 och II:631 — ansett att utskottet under punkten 3 bort hemställa,

att riksdagen med bifall till de likalydande motionerna I:510 av herr Karl-Erik Eriksson och II:631 av herr Jönsson i Ingemarsgården m. fl. i denna del måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära förslag om att vård av anhörig i eller utanför hemmet skall ge vidgad rätt till avdrag för nedsatt skatteförmåga.

4) av herrar *Elofsson, Lundström, Tistad, Vigelsbo*, fru *Nettelbrandt*, herrar *Eriksson* i Bäckmora och *Enskog*, vilka *dels* anfört följande.

I motionerna I:510 och II:631 hemställes om vissa lättnader i beskattningen för personer med nedsatt skatteförmåga. Genom de nya anvisningar beträffande extra avdrag för väsentligen nedsatt skatteförmåga för folkpensionärer som utarbetats av riksskattenämnden synes vissa av de frågor som aktualiseras i motionerna ha kommit i något gynnsammare läge. Det gäller t. ex. frågan om extra avdrag för merkostnader till följd av sjukdom. Icke oväsentliga förbättringar beträffande avtrappningen av det extra avdraget synes dessutom ha skett i vissa inkomstlagen. Den av motionärerna påtalade marginaleffekten, när det extra avdraget avtrappas samtidigt som vissa inkomstprövade folkpensioner minskas, kvarstår emellertid vid sidoinkomster utöver viss storlek. Sådana sidoinkomster blir allt vanligare genom att ATP — som ju i detta sammanhang räknas som sidoinkomst — kommer

allt fler pensionärer till godo, och det framstår därför som angeläget att nämnda marginalbelastningar mildras i möjligaste mån. Detta kan ske såväl genom förbättrade regler för inkomstprövade folkpensionsförmåner som genom bättre avtrappningsbestämmelser för det extra avdraget för nedsatt skatteförmåga.

Genom vad utskottet anfört synes syftet med de i motionerna II:268 och II:634 i väsentlig utsträckning kunna tillgodoses.

dels ansett att utskottet under punkterna 3, 5 och 6 bort hemställa,

att riksdagen i anledning av de likalydande motionerna I:510 av herr Karl-Erik Eriksson och II:631 av herr Jönsson i Ingemarsgården m. fl. i denna del samt motionen II:268 av herr Johansson i Trollhättan m. fl. och motionen II:634 av fru Kristensson och fröken Wetterström måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära förslag till årets riksdag om åtgärder, som förhindrar alltför stora marginaleffekter, när folkpensionärernas sidoinkomster höjs över en viss minimistorlek.

beträffande översyn av bestämmelserna om existensminimum

5) av herrar *Lundström, Tistad*, fru *Nettelbrandt* och herr *Enskog*.